

ÆTT OG ANNET

Løssalg kr 30,-

Årgang 31 Utgave 81

Grenland Ættehistorielag

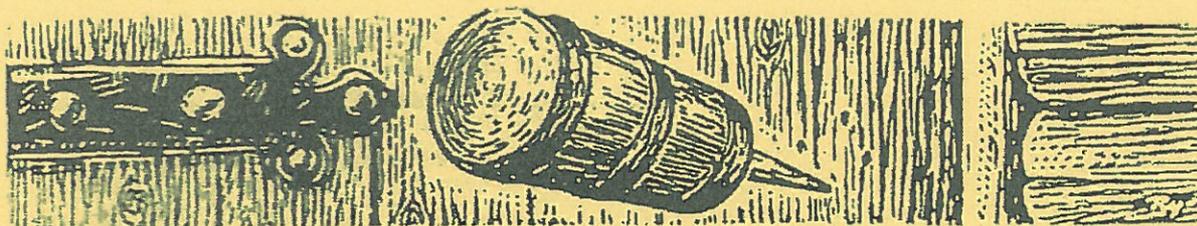
Mars 2010

**Tor Bjørvik holder foredrag 16. mars
Dersom du har slekt i ytre Eidanger, er dette noe for deg!**

Innhold :

Side 2 - 3	Budstikka	
Side 4	Styret 2010	
Side 5 - 7	Jacob Bergan og hans nærmeste familie	Leif Biberg Kristensen
Side 7	Etterlysning - Ulrichsenfamilien	
Side 8 - 9	Tarald Sondresen Høydalens forfedre	Tore Granly
Side 10	Et skjøte fra en lystig julekveld på Tråk i Bamble	Tore Granly
Side 10	Etterlysning - Ole Wiborg	
Side 11	Presentasjon av Tor Bjørvik	Redaktør
Side 12	Innkallelse til årsmøte	Styret

Budstikka nr. 1 - 2010

Redaksjonen:

Redaksjonen består av Terje Rehn Holm-Johnsen, som også er ansvarlig redaktør, Gard Strøm og Jan Christensen. Dersom du har stoff til Ætt og annet, ta kontakt med en av oss.

Terje treffes på 35 56 62 65 eller epost h-johnse@online.no

Gard treffes på 95 78 94 94 eller epost post@gamlegjerpen.no

Jan treffes på 35 52 47 08 eller epost jan@slekt.org

Du kan også sende epost til grenland@grenlandslekt.no

Frister for artikler er:

1. februar - 1. mai - 1. september

Vil du komme i kontakt med oss?

Dersom du er slektsforsker, men ikke er medlem hos oss, ELLER dersom du kjenner noen som driver slektsforskning, så ta kontakt med oss.

Du når oss på flere måter:

EPOST:

grenland@grenlandslekt.no

HJEMMESIDE:

www.grenlandslekt.no

POSTADRESSE:

Grenland Ættehistorielag

Postboks 169

3901 Porsgrunn

KONTONUMMER:

Postgironummer 0540 08 73048

KONTINGENT:

Enkeltperson kr. **100/år**. Ektepar kr **120/år**. Personer i Norden kr **150/år**. Personer utenfor Norden kr **180/år**.

Utvidede møter:

Vi har begynt med hyppigere utvidede møter. Det vil fungere slik at møterommet i 2. etasje er tilgjengelig fra kl 18, hvor vi kobler opp PC'er og jobber litt i smågrupper, eller en og en. Det vil også bli servert kaffe og kaker, samt at det vil bli muligheter for små foredrag og informasjon fra styret. Der hvor det er planlagt foredrag, vil informasjon bli gitt på biblioteket senest på møte før og via hjemmesiden.

Møteplan våren 2010:

16. mars 2010	Årsmøte	Sparebank1 Telemark, Skien
23. mars 2010	Byttemøte	Porsgrunn bibliotek
13. april 2010	Byttemøte	Porsgrunn bibliotek
27. april 2010	Byttemøte (utvidet)	Porsgrunn bibliotek
11. mai 2010	Byttemøte	Porsgrunn bibliotek

Alle bibliotekmøter er fra kl 17 – 19. De utvidede møtene fortsetter i andre etasje frem mot kl 21.

Husk årsmøtet 16. mars.

Tor Bjørvik skal snakke om kulturminner og slektsgranskning i ytre Eidanger.

Hjertlig velkommen.

Sparebank1 Telemarks lokaler i Skien

E-post

For å nå våre medlemmer lettere, har vi ønske om å få opprettet en e-post-liste.

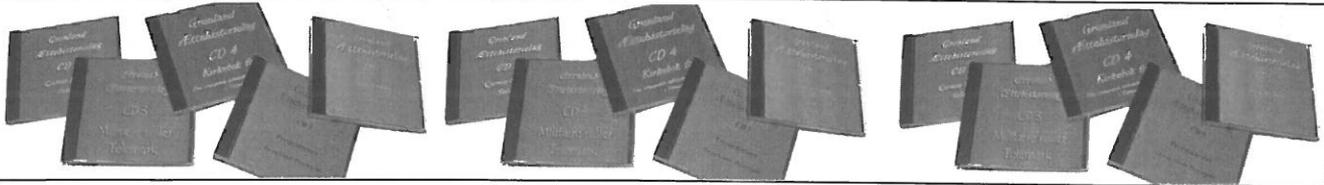
Dersom du vil være med i en slik e-post-liste så sender du en e-post til lederen@grenlandslekt.no

E-post-listen vil ikke bli misbrukt til reklame eller annet, men er kun et tilbud til dere som medlemmer til å motta informasjon fra oss på en rask, enklere og billigere måte.

Har du meldt adresseforandring?

Hvert år så stryker vi 3-4 medlemmer, fordi vi ikke lenger kan finne dem igjen. Ætt og Annet kommer i retur, men vi klarer ikke å finne ut hvor de har gjort av seg.

Dersom du flytter, og fortsatt ønsker å motta Ætt og Annet, så send da straks melding om adresseforandring til oss. Det kan enten gjøres til post-adressen vår, eller til grenland@grenlandslekt.no

Blader, CD'er og bøker til salgs!

Alle tidligere nummer av Ætt og Annet er til salgs. Det er opptrykk av de tidligere numrene og koster 15 kr per blad. Det gis imidlertid rabatter ved kjøp av mange blad.

Jubileumsboka Ætt og Annet 2003 som vi ga ut i 2003, selges nå for kr. 100/stk.

Ta kontakt med kasserer eller sekretær. Når det gjelder kjøp av CD, kan dere også kontakte Jan Christensen direkte. Dere når han på 35 52 47 08. Bestillinger kan også skje via grenland@grenlandslekt.no.

Skrivelyst?

Vi trenger fortsatt artikler til Ætt og Annet. Artiklene bør ha en viss allmenn interesse. Dersom du har en artikkel du vil dele med oss, send en epost til en av redaksjonsmedlemmene. Vær obs på "deadlines".

Er du interessert i å gjøre en innsats for Grenland Ættehistorielag? Vi trenger kandidater, både til verv i styret, og til de ulike komiteene. Dersom du ønsker å gjøre en innsats, vil vi gjerne at du tar kontakt med en av dem i valgkomiteen (se side 4).

Lederen har ordet

Etter en tøff vinter begynner vi vel nå å øyne en vår foran oss. Det er kommet mye snø, og det har vært bitende kaldt, men i slikt vær er det jo nettopp slektsforskning som er den perfekte hobbyen. Enten om du sitter med PC, eller microfichekort, så har du mange fine timer med din kjære hobby foran deg. For min del betyr det at jeg har funnet masse ny slekt i USA, blant annet takket være ancestry.com, en nett-tilgang vi skaffet oss i fjor. De svenske kirkebøkene er også populære.

På byttemøtene våre har det vært noen nye medlemmer, og det har også vært gjensyn med gamle medlemmer, som stikker innom en tur. I det siste har vi hjulpet mange i gang med slektsforskningen, og som "bonus" har de blitt medlemmer hos oss. Vi øker medlemstallet hvert år, og økonomien er god, noe dere vil se på årsmøtet den 16. mars. Etter årsmøtet får vi et gjensyn/gjenhør med Tor Bjørvik fra Hedrum. Det blir et interessant foredrag.

Vi har og noen byttemøter igjen fremover, og jeg håper dere tar dere en tur innom, i alle fall bare for en prat og en kopp kaffe. Dere vet hvor vi er.

I høst har vi planer om et høstmøte, denne gangen med en lokal foredragsholder. Følg med.

Siste lørdag i oktober avholdes også Slektsforskerdagen. Sett av datoen allerede nå. Ønsker du å hjelpe til denne dagen, så gi en beskjed til en fra styret.

Med vennlig hilsen

Terje Rehn Holm-Johnsen, leder Grenland Ættehistorielag

Styret i Grenland Ættehistorielag 2010

Styreleder Terje Rehn Holm- Johnsen Tlf. 47 90 42 25 Epost: terjerehn@gmail.com	Nestleder/kasserer Kari Aabelvik Tlf. 92 09 95 28 Epost: l-sah@online.no	Sekretær Audhild Dahl Tlf. 35 54 93 39 Epost: bjoedah3@online.no	Arkivar Kersti Sorter Tlf. 35 97 21 57 Epost: sorter@bamle. online.no	Arkivassistent Berit Thorsberg Tlf. 35 55 23 73 Epost: beriet@online.no
--	--	--	---	---

Web-master Tore Granly Tlf: 97 15 93 82 Epost: tore@granly.org	PR-ansvarlig Jørn Olsen Tlf: 98 81 88 38 Epost: el-helg@online.no	Varamedlem Harald Valstø Eikland Tlf: 35 51 13 12 Epost: eikla@online.no	Varamedlem Aage Reinhold Andre- sen Tlf: 35 52 21 47 Epost: a-andres@online.no
--	---	--	---

Andre verv i Grenland Ættehistorielag

Valgkomiteens medlemmer:

Liv Marie Pettersen, Thor Wølner Gundersen, Egil Borse

Hederspriskomiteens medlemmer:

Gard Strøm, Per Stian Bjørnø Kjendal, Thor Wølner Gundersen og Kersti Sorter (styrets representant)

Revisorer:

Thorbjørn Wahlstrøm, Wenche Elisabeth Pedersen

Kaffekomiteens medlemmer:

Liv K. Pettersen, Egil Borse, Unni Knudsen, Liv M. Pettersen

Grenland Ættehistorielags æresmedlemmer (alfabetisk):

Åse Bomann-Larsen, Hans Cappelen, Rutt E. Greve, Thor Wølner Gundersen, Steinar Larsen,
Hans Paul Madsen, Inger-Grethe Solstad, Dag Straume, Torbjørn Aasetre.

Grenland Ættehistorielags hedersprisvinnere:

2003 : Reidar Ballestad
2004: Torbjørn og Gunlaug Aasetre
2005: Jan Christensen
2006: Statsarkivet i Kongsberg
2007: Per Stian Bjørnø Kjendal
2008: Thor Wølner Gundersen
2009: Leif Biberg Kristensen

Jacob Bergan og hans nærmeste familie

Av Leif Biberg Kristensen

I dette stykket skal jeg ta for meg Jacob Bergan (død ca. 1660) og det jeg har funnet om hans barn. I første rekke har jeg tatt utgangspunkt i det jeg finner om denne familien i Toralf Gjones Solum bygds historie, bind II (Skien: Solum kommune, 1962), heretter omtalt som «Gjone» eller «Solumboka», supplert med opplysninger fra andre kilder. Da denne analysen i stor grad bygger på avskrifter og annenhånd-sopplysninger, holder den naturligvis ikke vitenskapelig mål. På den annen side ser de gitte opplysningene ut til å være troverdige, og støtter hverandre gjensidig. For en gangs skyld ser jeg også en mulighet til å få brukt opplysninger fra Solumboka på en systematisk måte, samtidig som det er helt nødvendig å bruke kildekritikk når man går inn i dette verket. Gjone hadde en lei tendens til å overforenkle, og bevisst bruke «runde» formuleringer for å unngå detaljer.

Under omtalen av Bergan skriver Gjone: «Før 1620 er det kommet en ny bruker: Jens Bergen, som for det første eier to huder i Bergan, og dessuten har giftet seg til noen gårdparter i Østfold: By i Enebakk og Bagetorp i Eidsberg. I sine velmaktsdager eier han også øya Munken og gården Langeland. Lensregnskapet for 1629 har imidlertid følgende lakoniske notat: «Annders Giermundsen i Schien har tilpandtet sig Jenns Bergens Gods og skatter for det» ... Jens fortsatte likevel som bruker til ut i førtiårene. Da får han en medbruker, sønnen (?) Jacob. De driver gården sammen til ut i femtiårene, - og skatter den hele tid av en fullgård og en ødegård, d.v.s. 1¼ fullgård. Sist i femtiårene blir gården drevet av brødrene (?) Claus og Jacob, og fra 1660 av Claus Hansen alene. Han var g.m. Ingeborg Mikkelsd. Dolva og de hadde to barn: Hans og Ingeborg.»¹

Det skulle vært interessant å følge opp gamle Jens Bergan og hans utstrakte gods, men i påvente av originalkilder skal jeg la det ligge i denne omgang. I og med at vi heller ikke kjenner Jacob Bergans farsnavn, og det så langt ikke ser ut til å foreligge kilder som kan bekrefte slektskapet, skal jeg i likhet med Gjone la spørsmålet stå åpent om han er sønn av Jens.

Jeg må imidlertid bemerke at Gjone i det siterte avsnittet har gjort seg skyldig i en sammenblanding av to personer. Brukeren i 1660-årene er Claus Jacobsen, som det foreligger et særdeles knapt skifte etter av 13. mars 1673, i min egen transkripsjon gjengitt slik: «Claus Jacobsen død, etterlater enke og barn, men

ingen navn nevnt. Gjelda overstiger inntektene.»² Claus Hansen er derimot sønnesønn av Claus Jacobsen, og får feste på Bergan 7. juli 1703³. Han dør allerede i 1708⁴, og ved skifte 1. august samme år på Bergan står i min sammenfatning: «Claus Hansen død, enka Ingebor Michelsdatter og de to barna Hans Clausen og Ingebor Clausdatter. På enkas vegne deltar hennes far Michel Dolva, på barnas vegne deres farbror Gunder Lunde.»⁵ De to brukerne som Gjone nevner «sist i femtiårene» er sannsynligvis Claus Jacobsen og hans gamle far, sønnen nevnt først fordi han nå er hovedbruker.

I kapellanen Poul Michelsen Ringkøbings manntall datert 2. november 1664, er familien på Bergan ført slik: «Bergan med Taraldsrød og Torgiusrød - 4 huder 2½ tønne och 4 tylvter huggen bord. Opsidder Claus - 60 aar - 4 huder 2½ tønne och 4 tylvter huggen bord. Sønner: Hans Clausen Soldat - 30 aar, Tosten Clausen - 28 aar, Søfren Clausen - 26 aar, Jacob Clausen - 12 aar.»⁶

Ser man videre på hva Gjone skriver om eiere av vestre Tveitan på 1600-tallet, står det: «I første halvdel av syttende århundre var Jacob Bergan eier av storparten av gården, - to og en halv tønne, mens en liten part, - en halv tønne, - tilhørte enken Mari «salig Jenses på Modum». Senere kom større og mindre parter av gården til å gå mye i handel. Jacob Bergans sønn Claus overtok farens part, men solgte den ved år 1670 til Peder Røra. Fra ham gikk den i 1690-årene over i byborgereie, idet han solgte til Anders Madsen. Claus Jacobsen beholdt bruksretten og fikk denne fornyet i 1700, - årlig avgift 15 rdl.»⁷

Her ser vi igjen at han blander sammen Claus Jacobsen og sønnesønnen Claus Hansen. Claus Jacobsen var som vi har sett insolvent ved skiftet i 1673, og pantsatte formodentlig sin part i Tveitan til Peder Røra «ved 1670» av økonomiske årsaker. Ettersom Peder Røra bevislig er død senest i 1679 er det neppe han som selger til Anders Madsen i 1690-årene. Derimot finner jeg det trolig at sønnen Torsten gjør det. På bakgrunn av andre opplysninger som jeg straks kommer tilbake til, er det sannsynligvis heller ikke helt korrekt at «Claus overtok farens part», - han overtok nok bare en del av den. Gårdparten på 2½ tønne i vestre Tveitan har vist seg å være nøkkelen til å få plassert Jacob Bergans tre barn.

Her kommer et dokument som ikke er nevnt av Gjone, men som jeg oppfatter som sentralt for å nøste opp denne familien. På Holtan stevnestue den 10. november 1660 leses «*ett breff til Peder Røraa wdgifuet aff Morten Kieldsen paa Molhougen paa sin hustrues Karj Jacobsdatters wegne paa ald den odelsrett och aagang som forn: hans hustru kunde haffue til eller wdj huis odelsgoods hinde kunde tilkomme som wahr vdj Thuæts gaarder och beligen wdj Mellom sogen som doch wdj langsommelige tid och langt fore hinders forældris tid, wahr udstætt och haffde forn: Peder Røraa derfor werit vdj deris willie och minde schulle wd adnoyes samme breff.*»⁸

Jeg tolker dette dithen at det er Morten Kjeldsens hustru Kari Jacobsdatter som har odelsrett til «Thuæt», som formentlig her må leses som Tveitan. Det rotes svært ofte med gårdsnavnene Tveit og Tveitan i gamle dokumenter, som også Gjone finner grunn til å beklage seg over: «Som anført under gnr. 48, Tveit, er det vanskelig å holde de tre Tveit- og Tveitangårdene ut fra hverandre i eldre kilder, idet navnene der ofte skrives ens. I matrikkelutkastet av 1723 blir alle de tre gårdene kalt: Twetten [...] Den omstendighet at Tveitangårdenes skyld blir angitt i tønner, og Tveitgårdens i huder, gjør dog at en kan holde dem fra hverandre med noenlunde sikkerhet.»⁹ Dessuten dukker gårdparten i Tveitan opp senere, som vi straks skal se, mens det derimot ikke kan sees at familiekretsen noen gang har eid noen gårdpart i Tveit.

Ved skifte etter Peder Torstensen Røra i 1679¹⁰ er hans enke navngitt som Taran Jacobsdatter, men hennes opphav har tidligere vært ukjent. Her vil jeg igjen flette inn et sitat fra Gjone, denne gang fra gårdshistorien for Røra: «Ved 1640 har sønnen Peder overtatt Røra gård etter faren Torsten, og står som eier av de 4 huder i Røra, - og dertil eier han i Tveitan 1 tn., - formentlig giftingsgoods.» Det «formentlige giftingsgodset»¹¹ bør rimeligvis være Taran Jacobsdatters.

I skiftet etter Peder framkommer at boet eier 2½ tønne i «Tuæten», denne parten går udelt til eldste sønn Torsten. Denne sitter altså nå med nøyaktig samme part av vestre Tveitan som Jacob Bergan eide tidligere i århundret. Da formoder jeg at både Taran Jacobsdatters antatte giftingsgoods og Kari Jacobsdatters odelsgoods i «Thuæt», som ble tinglyst i 1660, inngår i denne parten.

Så langt tyder alt på at de 2½ tønne i vestre Tveitan har blitt delt mellom Claus Jacobsen, Taran Jacobsdatter og Kari Jacobsdatter ved arveoppgjør.

Sammenhengen mellom de tre gårdpartene og disse tre personene, som etter alt å dømme tilhører samme familiekrets, gjør at jeg finner følgende slektskapsforhold svært sannsynlig:

Claus Jacobsen Bergan, Taran Jacobsdatter Røra og Kari Jacobsdatter Molhaugen er søsken; Jacob Bergan er deres far.

Dette gjør det igjen enklere å forstå hvordan og hvorfor Peder Røra samler de tre partene av vestre Tveitan, ettersom han er svoger til både Claus Jacobsen og Kari Jacobsdatter. Det var vanlig at jordeiendom gikk i handel innenfor den nærmeste familie på denne måten.

Som jeg nevnte innledningsvis er dette basert på såvidt usikre kilder at det foreløpig bør betraktes som en hypotese. I løpet av få år blir nok de fleste av originalkildene gjort tilgjengelige på nett, og i en kommende nettversjon av denne artikkelen vil jeg ta med henvisninger til primærkildene etterhvert som de kommer på plass.

Når jeg nå ser på det tidligere nevnte skiftet etter Claus Jacobsen på nytt, ser jeg at det på slutten står (med alle forbehold pga. vanskelig skrift og en dårlig gjengivelse): «... efftersom Peder Røraa fordrede 27 dlr. 2 sk. foer Enken och børnene huuse? och som saaledis tilstode hannem her i boed at tilkommes och dertil ingen anden Udleg fandtes hannem derfor at gjører Thj först samme fordring hen paa de 2½ tr. pandtegodz som hand udj Tuædten er eyendes og Raades och dermed saa videre forhøyes pandtet.» Det betyr vel at Peder Røra har enka og barna som losjerende og krever vederlag av boet for dette, men ettersom intet mer er å hente anbefales han å sette det på «samleregninga», dvs. de pengene som fortsatt Claus er skyldig ham, og som han pantet for med sin part i Tveitan. Jeg kan ikke se at verken gårdparten i Tveitan eller Peder Røra nevnes annet sted i skiftet. Vi må vel derfor gå ut fra at eiendommen i Tveitan regnes som hans og ikke inngår i dette oppgjøret. Det er heller ikke noe her som tilsier at Claus på noe tidspunkt har eid godset i Tveitan alene. På bakgrunn av de andre funnene som er gjort, ser «de 2½ tr. pandtegodz» ut til å være en nokså upresis beskrivelse av eiendommen. Det er et forholdsvis vanlig fenomen i skifter fra 1600-tallet at forhold som ikke har direkte betydning for arv eller fordeling omtales i nokså sleivete vendinger. Passasjen om at Peder Røra tar seg av enka og barna passer uansett godt inn i min hypotese om svogerskap.

Torsten Pedersen Røra flytter til Molhaugen en gang etter 1665, og trolig har han da en føderådsavtale med Morten og Kari. Dette må rimeligvis ha vært en del av den avtalen mellom Peder og Morten som munner ut i tinglysningen av 1660. Morten Molhaugen er i manntallet av 1664 oppgitt å være 60 år gammel, og det er rimelig at paret på dette tidspunktet er ute etter å trygge alderdommen. Det ser heller ikke ut til at de har egne etterkommere. Fra deres side er det naturligvis ønskelig at det de eier av gods går videre i slekta. Alle spor tyder på at Torsten har vært nesten som en sønn for Morten og Kari, og at det aldri har vært noe spørsmål om hvem som skulle overta gården. Dette er en lesning «mellom linjene» som er umulig å verifisere. Merk allikevel at Torsten overlater farsgården Røra til sin yngre bror Hans uten videre. Gården Molhaugen var benefisert til Skien kirke, og både Morten og Torsten etter ham var således leilendinger under sognepresten i Skien. Det at Torsten arver hele gårdparten i vestre Tveitan må nok sees som en kompensasjon for at han fraviker sin odel i Røra.

Kirkerud i Bærum 7. oktober 2009,
Leif Biberg Kristensen.

Kilder:

- 1 Toralf Gjone: *Solum bygds historie, bind II (Skien: Solum kommune, 1962) side 541-542.*
- 2 Skifteprotokoll for Nedre Telemark Sorenskriveri. NTS 1667-1684 side 60b. Bergen i Mælum 13.03.1673: Claus Jacobsen.
- 3 Pantebok for Nedre Telemark Sorenskriveri 1703-1718, side 10. Teksten i festbrevet er gjengitt på Solumslekt.org under omtalen av Claus Hansen, se <<http://solumslekt.org/slekta/famark.php?person=2919>>.
- 4 Kirkebok for Solum Mini 1 (1701-1716) side 136. 08.07.1708: er død Claus ... (Resten er tilsølt, men kan med en viss velvilje tydes som «Bergen». Sammenholdt med skiftet få uker senere er dette en rimelig tolkning.)
- 5 Skifteprotokoll for Nedre Telemark Sorenskriveri. NTS 1703-1709 side 281b. Bergen i Mælum 01.08.1708: Claus Hansen.
- 6 Manntallet av 1664/65 for Solum prestegjeld (datert 02.11.1664), i min egen avskrift fra microfiche.
- 7 Toralf Gjone: *Solum bygds historie, bind II (Skien: Solum kommune, 1962) side 525.*
- 8 Tingbøker for Solum 1652-1706, i avskrift ved Jon Hvitsand. Protokoll I (1652-1661) side 159. (Kort nr. 121)
- 9 Toralf Gjone: *Solum bygds historie, bind II (Skien: Solum kommune, 1962) side 524.*
- 10 Skifteprotokoll for Nedre Telemark Sorenskriveri. NTS 1667-1684 side 104. Røra i Solum 16.10.1679: Peder Torstensen. Skifteteksten er gjengitt i sin helhet på Solumslekt.org under omtalen av Peder Torstensen, se <<http://solumslekt.org/slekta/famark.php?person=68>>.
- 11 Toralf Gjone: *Solum bygds historie, bind II (Skien: Solum kommune, 1962) side 304.*

Etterlysning - Ulrichsenslekt

Dagny Ulrichsen var datter av Johan Christian Ulrichsen og Marie Bertine Hansen. Dagny Ulrichsen ble født den 25. mai 1898 i Skien. Hun giftet seg med Karl August Haraldsen i 1920 i Skien. Dagny Ulrichsen døde den 15. oktober 1994 på Diakonhjemmet i Oslo, i en alder av 96.

http://www.tha.no/kongehuset_thano-p/pd1.htm#i16
- ovenstående er hentet ifra nevnte side.

Har også tilgang til andre sider med enkelte opplysninger om Ulrichsen/Hansen ifra Skien.

Om meg selv:

Arle Ulrichsen, 63 år, sønn av Kjell Ulrichsen, f. 1902, som igjen var yngste sønn (og barn) av Johan Chr. Ulrichsen og Marie Bertine Hansen. Dagny Ulrichsen, gift Haraldsen og dronning Sonjas mor, var min fars eldre søster og min gudmor.

Spm.: Kan dere hjelpe meg med slektstavle til øvrige søsken av min fars og Dagnys søskenflokk? De var til sammen 6.

Dersom det ellers finnes noe stoff om familien i lokalhistoriske skrifter (Johan Chr Ulrichsen/Bertine Hansen – evt. ifra Karihaugen eller annet), er jeg takknemlig for det.

Mvh

Arle Ulrichsen (tlf 481 32 922)

ulrichsen@lyse.net

Tarald Sondresen Høydalens forfedre

Av Tore Granly

Selvom det etterhvert har blitt kjent hvor Tarald kommer fra, er det kanskje greit med en oversikt over hva jeg har funnet i noen kilder. Jeg håper med dette å spre litt mere viten, men også kanskje få avklart om noen vet noe mere.

Kildene jeg bruker er avskrift av skiftekort for Tinn utført av Egil Theie og gjort tilgjengelig på <http://www.theie.net/kilder>, avskrift av 1730-telling for Tinn utført av Odd Arne Helleberg og lagt ut på Digitalarkivet. Også selvsagt kirkebøker og bygdeboka for Tinn. Bygdeboka er litt upresis og mangelfull, men nyttig kilde for å få en oversikt. Noen som vanskeliggjør hele sanninga er at det mangler kirkebøker fra 1734 til 1757. Odd Arne Helleberg har i Gjallarhorn nr 41 – desember 2007 – en artikkel som heter 'Ei storhundreårstrette' som omtaler bl.a Bjørtuft i eldre tid med klare avvik fra Bygdeboka.

Jeg har valgt å stoppe med tipp-tipp foreldrene til Tarald. En del av disse ane-opplysninger er hentet fra bygdeboka, og jeg har ikke klart å kontrollere alt. Så dette må ses på som en mulig anekdote. Men jeg vil gjerne ha kommentarer til dette via forumet til Grenland Ættehistorielag.

Samtidig vil jeg anbefale alle interesserte å lese nevnte artikkel i Gjallarhorn

1. Tarald Sondresen

For noen år tilbake, tiden før kirkebøker på kom nett, var det noen av oss som fikk greie på via Eva Mandt at Tarald var født i Tinn. For 16.1.1763 ble Tarald døpt¹. Foreldre var Søndre Knudsen og Åse Taraldsdatter. På solumslekt.org finner du opplysninger om Tarald og hans etterslekt så jeg skriver ikke noe mer om han.

Foreldre

2. **Søndre Knudsen** ble døpt² i 1733. Faren var Knud Bjørtuft. Søndre Knudsen giftet seg med Åse Taraldsdatter føre 1757. Finner ikke vielsen i Mini 2, og den starter i 1757. Søndre døde i 1809³ på Høydalen (Moseter) i Kilebygda.

3. Åse Taraldsdatter

Jeg har ikke klart å avdekke hvilken Åse Taraldsdatter som ble gift med Søndre. I 1730 tellinga er det nevnt en Åse Taraldsdatter med foreldrene Tarald Nielsen Langset og Lisbeth Taraldsdatter. De hadde også en sønn Mads. Mads fikk også barn på samme tid som Åse, men de var aldri faddere til hverandres barn. Så jeg tør ikke å satse på en slik løsningen.

Etter 1730 så fikk Tarald Olsen Mårheim og Gunhild Larsdatter ei Åse. Tarald hadde forbindelse med Dale og de hadde eiendom i Tuddal også leste jeg i Bygdeboka. Da jeg så det sjekket jeg ned Tuddal boka, og der finner jeg Åse Mårheim igjen. Og Åse Mårheim er gift og får barn i samme periode som hun i Tinn. Synd, jeg som hadde funnet så mange ledd her.)

Så hvem Åse Taraldsdatter var er fortsatt en gåte. Jeg har heller ikke funnet begravelsen hennes. Hverken i Holla, Tinn eller Solum. Jeg ser at på enkelte web-sider blir Tarald Taraldsen på Bjørtuft oppgitt som faren, men det kan ikke være mulig. Et skifte på Søndre Bjørtuft i 1715 sier at Tarald Taraldsen var da 11 uker. Da kan han vel neppe være faren til Åse. Denne Tarald fant jeg heller ikke i 1730-tellinga. Jeg tror inntil noen kommer

med noen bevis, at dette med Tarald Taraldsen er oppkonstruert siden det virket som Åse kom fra Bjørtuft.

Besteforeldre

4. Knud Østensen Bjørtuft

Knud var født ca 1708 siden han var 22 i 1730.

Her er et klipp fra 1730-tellinga for Bjørtuft:

Björtufft Østen Olbøn 50 aar, har tient, bruger 2 tynnder, udreder soldat for 2 tynnder, er ænche mand, har 2 sønner Knud Østenbøn 22 aar, Ole Østenbøn 9 aar, Gyrj Østens daatter 16 aar, Margit Østens daatter 9 aar, har en hus mand Truls Torbiørnbøn 80, er giffit med Gro Ols daatter 70 aar, føder en hæst, 6 kyer, 2 quien, 2 kalver, 8 souger, 10 gietter, saær 3 tynnder, høster 15 tynnder, er jngen temmer skoug.

Knud giftet seg med Ragnhild Helgesdatter i 1731⁴.

5. Ragnhild Helgesdatter

Ragnhild var også født ca 1708 og var tjenestejente på Søndre Bjørtuft i 1730. Her er et klipp fra 1730-tellinga:

Björtufft sýndre Herbiørn Taralsøn 30 aar, ej tient, bruger 1 ½ tynnde, udreder soldat for 2 ½ tynnde, er giffit med Torbiør Simmens daatter 20 aar, har en tjeneste pige Ragnil Hølgis daatter 22 aar, føder 4 kyer, 1 quie, 1 kalf, 6 souger, 4 gietter, en hæst, saær 1 ½ tynnde, høster 8 tyn., er temmer skoug, drivis til Maane elv.

Jeg har ikke funnet bevis nok til å gå videre med slekt til Ragnhild, men jeg tror faren var Helge(Hølje) Sondresen Skallebøe. Det passer med alder og forklarer også hvor Søndre navnet kom inn i Bjørtuft slekt. Og det passer også med oppkalling siden Høljens svigermor het Ragnild..

Oldeforeldre

8. Østen Olsen Bjørtuft

Han ble født ca 1680 og ble gift første gang med Signe Olsdatter Haddeland/Mårheim før 1708. Han ble andre gang gift med Rønnaug Halvorsdatter som døde i 1742

Björtufft Østen Olbøn 50 aar, har tient, bruger 2 tynnder, udreder soldat for 2 tynnder, er ænche mand, har 2 sønner Knud Østenbøn 22 aar, Ole Østenbøn 9 aar, Gyrj Østens daatter 16 aar, Margit Østens daatter 9 aar, har en hus mand Truls Torbiørnbøn 80, er giffit med Gro Ols daatter 70 aar, føder en hæst, 6 kyer, 2 quien, 2 kalver, 8 souger, 10 gietter, saær 3 tynnder, høster 15 tynnder, er jngen temmer skoug.(1730-tellinga)

Skifte:

Bjørtuft nordre i Mæl i Tinn "Bjørgtuft" 29.8.1742 Sk.pr. 12, Fol. 317b

Østen Olsen død.

Barn: 1. Knud (myndig). 2. Ole 22 år. 3. Margitha (g. Ole Arsten).

Br: 243-"-20. Net: 231-"-20. Heri medregnet jord: 1. i "Bjørgtuft" 1 Tønde med Bøxel for 115 rdr. 2. i "Lunnevold" for

10 rdr.

9. Signe Olsdatter Haddeland

Født ca 1689

I hht bygdeboka skal hun ha kommet fra Haddeland.

Skifte

Bjørtuft, søndre i Mæl i Tinn 19.8.1723 Sk.pr. , Fol. 325b

Signe Olsdtr. død, g. Østen Olsen.

1. Knud 14 år. 2. Ole 2 år. 3. Guri 10 år. 4. Margitt 4 år.

Brto: ca 315 rdl. Net: ca 266 rdl. Heri medregnet jord: I nordre

Biørtuft 2 tønder m.b. for 230 rdl.

Død: 1723 34 år gammel⁵

Tipp oldeforeldre

16. Ole Torgrimsen Bjørtuft

Født ca 1640 ihht 1663 tellinga

Bygdeboka skriver at Ole fikk Bjørtuft Søndre i 1660 åra og eide hele gården i 1703. Ole døde i 1712

Bjørtuft, søndre i Mæl i Tinn 7.4.1712 Fol. 327b

Ole Torgrimsen Biørtuft død g.m. Margit Herbjørnsdatter.

Barn: 1. Tarald myndig. 2. Østen, do. soldat. 3. Barbra g.m. Joen Bøen i Østbygden.

4. Joran ugift.

Brto: 727-3-8. Nto: 698-0-16. Heri medregnet Jord: Søndre

Biørtuft skylder 3 td. m.b. = 370

rdl. Nordre Biørtuft skylder 2 td. m.b. = 230 rdl.

17. Margit Herbjørnsdatter Veset

I hht bygdebøk kommer hun fra Veset

18. Ole Knudsen

Maren, nordre i Atraa i Tinn 2.11.1697 Fol. 1

Ole Knudsen død g.m. Birgit Jonsdatter.

Barn: 1. Peder. 2. Jon. 3. Gyri. 4. Signe. 5. Sigri død.

Anm: Birgit er igjen gift med Gunuf Knudsen.

Brto: 56-1-10. nto: 34-1-20.

Bygdeboka roter litt med Signe og Sigri. Noen plasser står det at Sigri var gift med Østen Olsen.

19. Birgit Jonsdatter

Maarem (nordre el. søndre?) i Atraa, Tinn 30.9.1713 Fol. 30

(Nedre Marum i Atraa, Tinn)

Bergit Jonsdatter død g.1. Ole Knudsen død g.2. Gunuf Knudsen død.

Barn: 1. Peder Olsen myndig. 2. Jon Olsen 20. 3. Gyri Olsdatter gift. 4. Signe Olsdatter do.

(understr. = neste ektesk., min anm.). 5. Knud Gunufsen umyndig. 6. Birgit Gunufsdatter do.

7. Margit Gunufsdatter do.

Brto: 210-1-0. Nto: 92-3-6. Heri medregnet: jord i nedre Marum 1 td. 2 ¼ set. m.b. = 166-1-0.

Birgit hadde antakelig også en annen mann før Ole Knudsen ser det ut til utfra dette skiftet:

Maaren, nordre i Atraa paa Tinn 11.9.1699 Fol. 145

Groe Hansdatter død.

Arvinger: Moren: 1. Birgit Jonsdtr. Søskende: 2. Peder Olsson.

3. Jon Olsson. 4. Gyri Olsdtr.

5. Signe Olsdtr. 6. Birgit Gunufsdtr.

Brto: 34-0-16. Nto: 25-1-12. Dessuten jord: ½ td. m.b. i Vaale i Atraa. ½ gtr. skyld i Berge i Giøsdal – 5 rdl.

Tipp Tippoldeforeldre

32. Torgrim Olsen Bjørtuft

Født ca 1600 ihht 1663 tellinga

Se videre i Gjallarhorn nr 41 – desember 2007 side 47

33. Signe Østendatter

Se videre i Gjallarhorn nr 41 – desember 2007 side 42

34. Herbjørn Veset

36. Knud Olafsen

Marem vestre i Atraa sogn paa Tinn 31.10.1694 Fol. 20

Knud Olafsen død g.m. Aasne Olafsdatter.

Barn: 1. Jon. 2. Ole. 3. Gunuf. 4. Halfvor. 5. Gunuf. 6. Ole. 7. Barbara g. Sigur Olafsen. 8.

Ambjør ugift.

Jord: Giøsdahl, øvre i Atraa 2 td. m.b. Tollefsjord i Østbygden 1 td. m.b. Maarem vestre i

Atraa 1 td. skyld.

37. Aasne Olafsdatter Tollevsjordet

38. Jon Rasmussen Gøystdal

Gjøisdal i Tinn 19.10.1681 Fol. 69b

Jon Rasmussen død g.m. Margit Knudsdatter.

Barn: 1. Asloug. 2. Juri(??). 3. Birgit. 4. Kari.

Jord: Gjøisdal 1 td. 3 qtr. Flaaten 5 qtr. Særbræche 1 qtr. Hougen i Sønstegaard ½ td. Rui 1

qtr.

39. Margit Knudsdatter

Kilder:

1. Tinn Mini 2 1757-1810 side 28

2. Tinn mini 1 1714-1734 folio 84 nederst

3. Solum Mini 3 1761-1814 side 253

4. Tinn Mini 1 1714-1734 folio 71

Tinn mini 1 1714-1734 folio 32

Et skjøte fra en lystig julekveld på Tråk i Bamble

Av *Tore Granly*

En kveld jeg satt og så i panteboka for Bamble på jakt etter skjøter vedr. Asdal Nedre kom jeg over et litt anderledes skjøte som ble skrevet på Tråk gård 24. desember 1918. Det var skrevet som et dikt. Her kan en fornemme en lystig juleaften med flere senere kjente personer. Coom Kittilsen kjøpte denne Asdal-gården med en del mutinger i 1907. Slik jeg tolker dette dette diktet så lover ekteparet Kittilsen at Anna Vauvert skal kunne leie huset med tilliggende have. Dette skjøte ble først tinglyst 11. Januar 1922.

Coom skal visstnok vært ofte alene på besøk på Asdal hos 'Jomfuene' som bodde der, og slikt ble det jo snakk av.

Anna Vauvert må være Anna Magdalena DuChesne Vauvert som ble født 14.1.1883. Foreldrene var da Konsul Mathias Vauvert og Marthe Louise f. Vauvert. Besteforeldrene hennes var da Louis Vauvert og Gurine Marie Flek, Buenæs på Stathelle.

Slik fremstår 'skjøtet' i panteboka:

Tgl: Dokument (Skjøte)
Stp.p. No 4-2

Til frøken Anna Vauvert, Porsgrund

Asdal Nedre Grno. 7 brno 1.

Asdal heter en gammel gaard
Beliggende udi Bamle
Der vil frk. Anna næste vaar
Sine kjendte omkring sig samle.

Huset hun faar med have dertil
Saalænge hun det vil eie
Og ingen derom tvile vil
At hun sig der kan greie

Asdal vil blive et yndigt hjem
Og haven vil dobbelt bære
Og nye vekster vil drives frem
Til hendes og stedets ære

Høns og ander og fede gjæs
vil vidne om kjærlig pleie
og der blir vel ogsaa saapas græs
at Anna en hest kan eie.

Av gjæster kommer der mange

for at se til sin veninde
ikke en men mange gange
og vil altid hygge finde.

Men oftest kommer vel vi fra Traag
Og fra nærmeste landsby Herre
Og da blir der ordentlig "stim og staak"
Med "ramaskrik" værre og værre.

Saa tag da huset og haven med
og lykke til landsens yrke
Som naboer vil vi leve i fred
og stadig vort venskap styrke.

Traag den 24' december 1918
Aagot Kittelsen Coom Kittilsen

Til vitterlighet: Fr. Blichfeldt, O.H.Holta
J.A. Sørensen, Finn C. Knudsen

Kilde:

http://www.arkivverket.no/URN:tl_read?idx_id=11289&uid=ny&idx_side=-12
eller med andre ord: Bamble pantebok 16, folio 11

Etterlysning - Ole Wiborg

Det jeg vet om ham, er at han i 1749 fikk et uekte barn, Jørgen, med Sicillia Pettersdatter Mosgaard. Jørgen ble døpt i Skien 1.mars 1749. Det står da at Ole Wiborg er udlagt til barnefader og at han conditionerer for herr justitsraad Fogt i Christiania. Kunne dere kanskje oversette Jørgens dåpsattest for meg?

Min gotiske lesning er under enhver kritikk, så det er nok mye jeg ikke forstår.

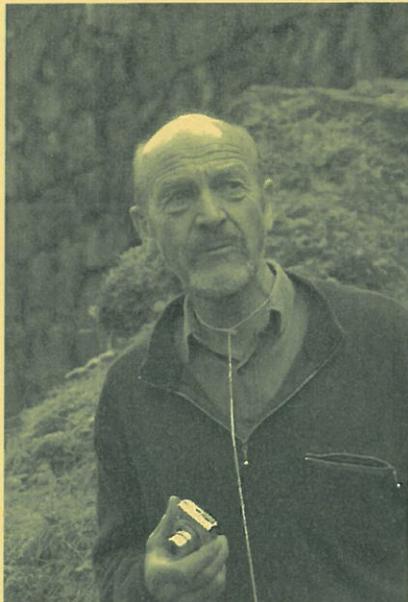
Hvis dere vet noe om Peder/Peter Mosgaard så er jeg interessert i det også. Jeg vet han kom fra Danmark. Står han innvandret i 1724, men han fikk nå en sønn, født på vestsiden i 1723. Han døde i Rakkestad, Østfold 1758, der sønnen Philip var kapellan. Det heter seg at han var gift med Elen Ifversdatter Mosgaard, men jeg har ikke greid å finne ut når de ble gift. Jeg kan ikke se han står nevnt da Jørgen ble født heller. Går ut ifra at de var gift, siden hun tok navnet Mosgaard.

Elen Ifversdatter er datter av presten Ifver Jensen Thisted i Lårdal. Jeg vet mange regner henne som datter i herr Ifvers ekteskap med Maren Christophersd Stockmann. Jeg har lenge syntes det ikke stemte med alderen til Maren. I Øvre Telemarkens historie i det 17.de aarhundrede, av Quisling, står det at Elen er datter i ekteskapet mellom herr Ifver og Marte Bentsd. Henne vet jeg heller ikke noe om. I det hele tatt, mangler jeg stort sett alt av primærkilder for disse personene. Det føles ikke bra å bygge alt på stoff som plukkes litt her og litt der.

Forts neste side

Tor Bjørvik holder foredrag om kulturminner og slektsgranskning i Eidanger

Av Redaktør

Tor Bjørvik har i mange år arbeidet med lokalhistorie og registrering av kulturminner, for det meste i Vestfold, men også i Telemark. Blant viktige kulturminner er nedlagte boplasser og setre. Som registrator ønsker Bjørvik å få vite mest mulig om de kulturminnene han finner. Han bruker derfor mye tid på å snakke med gamle folk, studere bygdebøker og lignende. Imidlertid er han også opptatt av den hjelp som slektsgranskerne kan gi: Hvem bodde på de forskjellige plassene? Når bodde de der? Hva dreiv de med? Osv.

Tirsdag 16. mars kommer Bjørvik på møte i Grenland ættehistorielag for å fortelle fra sine erfaringer som kulturminneregistrator. Basisen i foredraget blir en lysbildeserie om kulturminner i ytre del av Eidanger, dvs området Auen, Vrangesund, Bua, Bassebo og Håøya. Dette er et område som er spekket med spennende historie og kulturminner, både mht bosetting og landbruk, fiske, isdrift, fløtning og steinbruddsdrift. Her har Bjørvik tilbrakt mye tid, funnet og fotografert mye spennende, og snakket med eldre folk.

Etterlysning - Ole Wiborg forts.

Jeg er virkelig imponert over region nedre Telemark når det gjelder å gjøre kildene lettere tilgjengelig. Jeg har riktignok ikke holdt på med dette lenger enn siden i fjor, men jeg har enda ikke kommet over så mye stoff som fra dette området. At stoffet ligger fritt tilgjengelig er kjempefint.

Håper dere kan gi meg et lite spor å gå etter ihvertfall.

Mvh
Elisabeth Skaret
picdejer@hotmail.com

INNKALLELSE TIL ÅRSMØTE I GRENLAND ÆTTEHISTORIELAG

**Grenland Ættehistorielag
innkaller til årsmøte
tirsdag 16.mars kl 19 i
Sparebank1 Telemarks lokaler i Skien
(4. etg - inngang fra siden)**

Det blir ordinært årsmøte, med valg.

Deretter blir det foredrag av Tor Bjørvik fra Hedrum. Han har besøkt oss før. Dere kan lese mer om Tors foredrag på side 11.

I tillegg til foredrag blir det bespisning, kaker, kaffe og utlodning.

Hjertlig velkommen